

Klasifikace a poznávání sedimentárních hornin

Cvičení NPL1 Neživá příroda 1

Stavby sedimentů

Podle vnějšího uspořádání můžeme rozlišit stavby:

paralelní

Lavicovitá (20 – 200 cm)
Deskovitá (1 – 20 cm)
Laminovaná (0,2 – 1 cm)
Lupenitá (0,02 – 0,2 cm)
Blanitá (pod 0,02 cm)

masivní

Plošně paralelní = vrstevnatá

Rozdělení sedimentů

Klasifikaci sedimentárních hornin nelze, podobně jako u magmatitů, provést na základě chemického nebo minerálního složení. Pro jejich systematické uspořádání se používají kritéria související s jejich genezí.

→ klastické sedimenty (psefity, psamity, ...)

→ chemické (chemogenní) sedimenty (silicity, evapority, ...)

→ organogenní sedimenty (karbonáty, kaustobiolity)

Rozdělení klastických sedimentů

Klastické sedimenty jsou složeny z úlomků starších hornin a rozdělujeme je podle velikosti klastů a stupně jejich zpevnění:

psefity (klasty nad 2 mm) – štěrk, slepenec, brekcie

psamity (klasty 0,063–2 mm) – písek, pískovec, droba, arkóza

aleurity (klasty 0,004–0,063 mm) – prach, prachovec, prachová břidlice

pelity (klasty pod 0,004 mm) – jíl, jílovec, jílová břidlice

vulkanoklastické sedimenty – tefra, tuf

Rozdělení chemogenních sedimentů

Chemogenní sedimenty vznikly v procesech převládajících chemických pochodů (např. odpařování).

Ality: laterity, bauxity

Ferolity, manganolity, fosfority

Silicity: limnokvarcit, rohovec, lydit, radiolarit, křemitá břidlice

Evapority

Organogenní sedimenty

Organogenní sedimenty vznikají za významného přispění živých organismů, z jejich těl nebo schránek.

Mezi karbonátovými horninami převládají **vápence**.
Velká část karbonátových hornin vzniká ze schránek organismů, někdy se jedná i o chemogenní sedimenty nebo se podílí klastická složka.

K organogenním sedimentům se řadí všechny postupné formy **uhelných sedimentů** a produkty rozkladu živočišných zbytků – **ropa** a **zemní plyn**.

